

НАРЕДБА за осигуряване на физическата защита на ядрените съоръжения, ядрения материал и радиоактивните вещества

Приета с ПМС № 283 от 19.10.2015 г., обн., ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г., доп., бр. 53 от 5.07.2019 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят условията и редът за:

1. осигуряване на физическата защита на ядрените съоръжения, ядрения материал и радиоактивните вещества при тяхното използване, съхранение и транспортиране;
2. разработване на проектната заплаха за ядрени съоръжения и за превоз на ядрен материал.

(2) С наредбата се определя и редът за определяне на зоните с контролиран достъп по смисъла на чл. 115, ал. 1 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ).

Чл. 2. (1) Лицензиантите и титулярите на разрешения по ЗБИЯЕ са отговорни в пълен обем за осигуряване на физическата защита на ядрените съоръжения, както и на ядрените материали и на радиоактивните вещества, включително по време на превоз.

(2) Лицензиантите и титулярите на разрешения могат да възлагат дейностите по осъществяване на физическата защита на трети лица при спазване на изискванията на ЗБИЯЕ, Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за частната охранителна дейност и подзаконовите им нормативни актове и условията на издадените лицензии и разрешения.

(3) Защитата на въздушно защищените зони над ядрени съоръжения, определени по реда на чл. 105, ал. 4 ЗБИЯЕ, се осигурява от въоръжените сили на Република България по ред, определен от министъра на от branата.

Чл. 3. (1) Контролът по спазване на изискванията за физическа защита се осъществява от председателя на Агенцията за ядрено регулиране, наричана по-нататък "Агенцията", в рамките на предоставените му от ЗБИЯЕ правомощия.

(2) Министърът на вътрешните работи и председателят на Държавна агенция "Национална сигурност" (ДАНС) осъществяват специализиран контрол в съответствие с предоставените им от закона правомощия.

Чл. 4. Лицензиантите и титулярите на разрешения осигуряват формирането и поддържането на култура на сигурност чрез:

1. признаването, че съществува реална заплаха, че осигуряването на физическата

защита е важно и че ролята на индивида е важна;

2. оповестяване на своите отговорности и цели в декларация за политиката по сигурността;

3. обучение на персонала по въпросите на сигурността.

Чл. 5. (1) Системата за физическа защита се основава на актуалната оценка на заплахата за извършване на противозаконно отнемане на ядрен материал или радиоактивни вещества, наричано по-нататък "противозаконно отнемане", както и за извършване на саботаж.

(2) При извършването на оценката на заплахата се използват всички налични източници на информация.

(3) При оценка на заплахата се взема предвид и възможността за участието на вътрешен нарушител.

(4) При оценка на заплахата се взема предвид и възможността за атака от въздуха или атака от разстояние.

(5) Системата за физическа защита на ядрените съоръжения, както и системата за физическа защита на ядрените материали при извършване на превоз се проектират и тяхната ефективност се оценява в съответствие с дефинираната по реда на тази наредба проектна заплаха.

Чл. 6. (1) При определяне на изискванията за физическа защита се използва степенуван подход, като се осигуряват по-високи нива на защита срещу събития, от които могат да се получат по-тежки последствия.

(2) За защита срещу противозаконно отнемане степенуваният подход се изразява в категоризацията на ядрения материал или на радиоактивните вещества и съответното прилагане на подходящи нива на физическа защита.

(3) За защита срещу саботаж степенуваният подход се изразява в отчитане на възможните последствия за персонала, населението и околната среда с цел определяне на подходящи нива за физическа защита, като се взема предвид текущото ниво на ядрената безопасност и радиационната защита.

(4) В случаите, когато нивата на физическа защита на дадено съоръжение, определени за противозаконно отнемане, се различават от тези, определени за саботаж, се прилагат по-строгите изисквания. Същият подход се прилага и когато нивата на физическа защита, определени за ядрено съоръжение, се различават от нивата на физическа защита, определени за радиоактивните вещества, разположени в съоръжението.

Чл. 7. (1) Физическата защита се изгражда съгласно концепцията за защита в дълбочина.

(2) Заштитата в дълбочина изисква проектно съчетаване на технически системи за сигурност, процедури, човешки ресурси, както и отчитане на общия план и на техническия

проект на съоръжението.

(3) Трите функции на физическа защита – откриване, забавяне и реагиране, трябва да използват защита в дълбочина и да прилагат степенуван подход за осигуряване на подходяща ефективна защита.

Глава втора

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ФИЗИЧЕСКАТА ЗАЩИТА

Раздел I

Основни положения при осигуряване на физическата защита

Чл. 8. Лицензиантът или титулярят на разрешение:

1. осигурява взаимовръзката между системата за физическа защита и системата за контрол и отчет на ядрения материал и/или радиоактивните вещества с цел предотвратяване или своевременно откриване на противозаконното им отнемане;
2. изготвя план за сигурност;
3. при избора на площадка и при проектирането на нови съоръжения взема предвид физическата защита на възможно най-ранен етап и осигурява избягването на противоречия с ядрената безопасност, радиационната защита и аварийното планиране и готовност;
4. разработва и внедрява средства и процедури за оценка на ефективността на системата за физическа защита;
5. прилага компенсиращи мерки и по-нататъшни коригиращи действия, в случай че системата за физическа защита не може да осигури желаното ниво на защита.

Чл. 9. Лицензиантите и титулярите на разрешения създават и прилагат програми за осигуряване на качеството, които да гарантират, че системата за физическа защита:

1. е проектирана, въведена в експлоатация, експлоатирана и поддържана в състояние на способност да отговори ефективно на заплахата;
2. изпълнява всички изисквания на нормативните актове и условията на издадените лицензии и разрешения.

Чл. 10. (1) Лицензиантите и титулярите на разрешения, както и компетентните държавни органи изготвят и прилагат планове за действие в извънредни ситуации, предназначени да се противопоставят ефективно на саботаж или на противозаконно отнемане, както и на опити и заплахи за извършването на такива.

(2) Плановете за действие при извънредни ситуации следва да бъдат насочени към

прекратяване на започнал опит за противозаконно отнемане или саботаж, съответно към връщане на противозаконно отнетия ядрен материал или радиоактивни вещества, или към свеждане до минимум на последствията от извършения саботаж.

(3) При изготвяне на плановете за действие при извънредни ситуации следва да се предвиди и възможното им прилагане по време на ядрена или радиационна авария едновременно със съответния авариен план.

Чл. 11. Лицензиантите и титулярите на разрешения осигуряват дългосрочната устойчивост и ефективност на системата за физическа защита чрез:

1. изготвяне на оперативни процедури и инструкции;
2. управление на човешките ресурси и обучение;
3. модернизиране на оборудването, поддръжка, ремонт и настройка;
4. функционални изпитвания и експлоатационен контрол;
5. управление на конфигурацията;
6. разпределение на ресурсите и анализ на оперативните разходи.

Раздел II

Организация на физическата защита

Чл. 12. (1) Лицата по чл. 2, ал. 1 определят отговорно длъжностно лице по физическа защита, изготвят план за сигурност, план за действие в извънредни ситуации и вътрешни правила и инструкции за физическа защита.

(2) Плановете, правилата и инструкциите по ал. 1 съдържат:

1. задачи и отговорности на персонала при извършване на дейности по физическата защита;
2. конкретни сценарии, основани на оценката на заплахата или на проектната заплаха, и съответните планове за противодействие;
3. графики и регламенти за изпитвания и проверки на техническите системи за сигурност;
4. периодичност и обем на вътрешния контрол, свързан с организацията на физическата защита;
5. графики за техническо обслужване и ремонт на техническите системи за сигурност;
6. графики и програми за подготовка на персонала по физическата защита,

включително за действия при извънредни ситуации.

(3) Плановете, правилата и инструкциите по ал. 1 се съгласуват с компетентните органи на Министерството на вътрешните работи (МВР) в предвидените от закона случаи.

Чл. 13. (1) Лицата по чл. 2, ал. 1 уведомяват председателя на Агенцията по реда на наредбата по чл. 19, ал. 1, т. 8 ЗБИЯЕ в следните случаи:

1. извършване или опит за извършване на:

а) кражба, грабеж или други неправомерни действия с ядрен материал или с радиоактивни вещества;

б) присвояване или получаване на ядрен материал или на радиоактивни вещества чрез измама;

в) изнудване за придобиване на ядрен материал или на радиоактивни вещества, включително чрез използване на сила или заплашване;

г) проникване на въздухоплавателно средство в забранена или ограничена за полети зона във въздушното пространство около ядрено съоръжение;

д) действия от въздухоплавателно средство във въздушното пространство над обекта, застрашаващи неговата сигурност;

е) неправомерно проникване или опит за проникване в защитената зона;

2. отказ на отделни компоненти или на цялата система за физическа защита да изпълнява функциите си;

3. събития, довели до невъзможност персоналът по физическа защита да изпълнява задълженията си;

4. възникване на природни бедствия, аварии, пожари и катастрофи, които могат да повлият върху физическата защита;

5. други случаи, свързани с нарушаване работата на системата за физическа защита.

(2) Освен уведомяването по ал. 1 лицата по чл. 2, ал. 1 уведомяват председателя на ДАНС и компетентните органи на МВР, Министерството на от branата, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министерството на здравеопазването в случаите, предвидени от закона.

Чл. 14. (1) Дейностите по осигуряване на физическата защита се осъществяват от персонал по физическата защита, който включва:

1. персонал по експлоатацията и поддръжката на техническите системи за сигурност;

2. персонал по пропускателния режим и противодействие на вътрешния нарушител;

3. охранители;
4. сили за реагиране.

(2) Лицата по чл. 2, ал. 1 осигуряват подбора, първоначалното и периодичното обучение на персонала по ал. 1.

(3) В случаите, когато в съответствие с чл. 114 ЗБИЯЕ част от персонала по ал. 1 се състои от служители на МВР, техният подбор, първоначалното и периодичното им обучение се осигуряват от МВР.

Чл. 15. (1) Персоналът по физическа защита преминава задължителни медицински прегледи и се допуска до работа в среда на йонизиращи лъчения по ред, определен с наредбата по чл. 16, т. 5 ЗБИЯЕ.

(2) Персоналът по физическа защита с изключение на служителите на МВР в случаите по чл. 114 ЗБИЯЕ трябва да отговаря на изискванията на чл. 116, ал. 3 ЗБИЯЕ и на изискванията на Закона за частната охранителна дейност.

(3) Персоналът по физическа защита задължително се осигурява със:

1. лични и колективни средства за защита и средства за дозиметричен контрол;
2. комуникационни, технически, транспортни и други средства, позволяващи изпълнението на възложените му функции при нормални условия и при извънредни ситуации.

Чл. 16. Системата за физическа защита трябва да бъде въведена в експлоатация, а документите по чл. 12, ал. 1 трябва да бъдат изгответи и утвърдени преди подаване на заявление за издаване на:

1. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 4 от ЗБИЯЕ – в случаите на ядрени съоръжения;

2. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 7 от ЗБИЯЕ – в случаите на превоз на ядрен материал;

3. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 5 от ЗБИЯЕ или разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 13 от ЗБИЯЕ – в случаите на превоз на радиоактивни вещества;

4. (изм. – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) лицензия по чл. 15, ал. 3, т. 2, 3 или 4 от ЗБИЯЕ или разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 12 от ЗБИЯЕ – в случаите на дейности с радиоактивни вещества;

5. (нова – ДВ, бр. 53 от 2019 г.) разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 17 от ЗБИЯЕ.

Раздел III

Технически системи за сигурност

Чл. 17. (1) Техническите системи за сигурност са отделни или взаимносвързани съоръжения и включват:

1. системи за наблюдение;
2. сигнално-охранителни системи;
3. системи за откриване и регистриране на неправомерно внасяне или изнасяне на предмети и вещества;
4. системи за контрол на достъпа, включително автоматизирани пропускателни системи;
5. физически бариери и системи за забавяне на неправомерното проникване на лица и превозни средства;
6. системи за комуникация между отделните звена и лица от персонала по физическа защита.

(2) Системите по ал. 1 се разполагат по начин и на място, осигуряващи изпълнението на функциите им, и се осигуряват с необходимото им работно, резервно и аварийно електрозахранване, гарантиращо непрекъснат режим на работа.

Чл. 18. Системите за наблюдение трябва да осигуряват възможност за определяне на характера и степента на опасност от неправомерни посегателства, открити и регистрирани от сигнално-охранителните системи, по всяко време на денонощието, независимо от метеорологичните условия.

Чл. 19. (1) Сигнално-охранителните системи по границите и във вътрешността на защитените зони трябва да регистрират по време и място всяко неправомерно проникване и придвижване на лица или превозни средства.

(2) В случаите, когато стени на сгради са част от инженерно-техническите съоръжения за охрана по границите на дадена зона, те не трябва да намаляват общата функционалност на системите за физическа защита.

(3) Отказът на отделен компонент от сигнално-охранителната система да изпълнява функциите си не трябва да води до нарушаване работоспособността на цялата система за физическа защита.

(4) Сигнално-охранителните системи по периметъра на защитената зона на ядрено съоръжение задължително се дублират, като двете системи са независими една от друга и се основават на различен физически принцип на действие.

Чл. 20. Системите за откриване и регистриране на неправомерно внасяне или изнасяне на предмети и вещества трябва да осигуряват възможност за откриване на радиоактивни вещества, ядreni материали, оръжия, боеприпаси, експлозиви, метали и

други вещества и предмети, които могат да послужат за извършване на противозаконно отнемане или саботаж.

Чл. 21. Автоматизираните пропускателни системи трябва да отговарят на следните условия:

1. да не допускат преминаването на лица или превозни средства без наличието на съответния пропуск;

2. да регистрират и съхраняват информация за преминалите през тях лица и превозни средства по време и място;

3. да сигнализират персонала по физическа защита за всеки опит за неправомерно преминаване през тях.

Чл. 22. Системите за комуникация трябва да осигуряват възможност за бърз и сигурен обмен на информация:

1. между отделните звена и лица от персонала по физическа защита – при нормални условия и извънредни ситуации;

2. между персонала по физическа защита и външни помощни сили – при извънредни ситуации;

3. между персонала по физическа защита и останалия персонал на лицензианта или титуляря на разрешение.

Чл. 23. (1) Работоспособността на всеки компонент от техническите системи за сигурност се проверява периодично посредством провеждане на функционални изпитвания на отделните елементи и на системата като цяло.

(2) Периодичността на проверките по ал. 1 се определя в съответствие с техническите изисквания към компонентите и съобразно значимостта на компонента или системата по отношение на работоспособността на системата за физическа защита.

(3) Освен в случаите по ал. 2 проверки се извършват и при подмяна на компоненти от техническите системи за сигурност, както и при изменения в конструкцията или във функциите им.

Глава трета **ФИЗИЧЕСКА ЗАЩИТА НА ЯДРЕНите СЪОРЪЖЕНИЯ И НА ЯДРЕНИЯ МАТЕРИАЛ**

Раздел I **Общи изисквания**

Чл. 24. (1) За целите на физическата защита ядреният материал се категоризира съгласно приложение № 1 в зависимост от неговия вид, форма и количество.

(2) Допуска се намаляване на категорията на облъчен ядрен материал с една степен спрямо категорията му преди облъчването, при условие че мощността на дозата на лъчението от него превишава 1 Gy/h на 1 m разстояние без защита.

Чл. 25. (1) Нивото на физическа защита на ядрените съоръжения и на ядрения материал се определя от категорията по чл. 24 и от проектната заплаха, определена съгласно раздел VI.

(2) При промени в проектната заплаха нивото на физическа защита може да се променя независимо от категорията на ядрения материал.

(3) При определяне нивата на физическа защита на ядрено съоръжение, разположено в няколко сгради, се допуска определяне на различни нива на физическа защита за различните сгради или групи от сгради в зависимост от местоположението и категорията на ядрения материал.

(4) За ядрен материал, попадащ извън категориите по приложение № 1, се прилагат изискванията за физическа защита на радиоактивни вещества, определени в глава четвърта.

Чл. 26. (1) Системата за физическа защита на ядреното съоръжение трябва да бъде цялостна и ефективна както срещу саботаж, така и срещу противозаконно отнемане.

(2) Компютърно базираните системи, използвани за физическа защита, ядрена безопасност, отчет и контрол на ядрения материал, трябва да бъдат защитени от компрометиране (т.е. кибератака, манипулация или фалшификация) в съответствие с проектната заплаха.

(3) Лицензиантите организират дейностите по физическата защита, ядрената безопасност, радиационната защита, контрол и отчет на ядрения материал и аварийното планиране и готовност по такъв начин, че да бъдат избегнати възможните противоречия между тях.

Раздел II

Физическа защита на ядрен материал от категории I, II и III

Чл. 27. При осигуряване на физическата защита на ядрен материал от категории I, II и III освен изискванията по раздел I се прилагат и следните изисквания:

1. ядреният материал се използва и съхранява в защитена зона;
2. системата за физическа защита осигурява откриване на неразрешено проникване и подходящо реагиране;
3. създадени са и се прилагат процедури за предаване и приемане на ядрения материал между отговорните за него лица;

4. техническите средства за контрол на достъпа, като ключове и електронни списъци за достъп, трябва да са защитени от компрометиране, например манипулация или фалшивка;

5. при превоз на ядрен материал в рамките на защитената зона се прилагат допълнителни мерки за физическа защита с отчитане на възможността за наличие на вътрешни нарушители;

6. лицензиантите и титулярите на разрешения са длъжни да осигурят запознаването на силите за реагиране със съоръжението и с местоположението на ядрения материал, както и да осигурят адекватни познания за радиационната защита и ядрената безопасност, за да се гарантира, че те са напълно подгответи да извършат необходимите действия при реагиране;

7. в защитената зона не се допускат лица, намиращи се под въздействие на алкохол, наркотики или други упойващи вещества;

8. за осигуряване изпълнението на изискването по т. 7 лицензиантът може да извърши проверки само с технически средства, разрешени от закона.

Раздел III

Физическа защита на ядрен материал категории I и II

Чл. 28. При осигуряване на физическата защита на ядрен материал от категории I и II освен изискванията по раздели I и II се прилагат и изискванията на този раздел.

Чл. 29. По отношение на защитената зона, в която се намира ядреният материал, се прилагат следните изисквания:

1. защитената зона може да бъде разположена в зона с контролиран достъп;

2. периметърът на защитената зона трябва да бъде снабден с физическа бариера и със система за откриване и оценка на опити за неразрешено проникване;

3. функциите по откриване и забавяне трябва да бъдат комбинирани по такъв начин, че да осигуряват достатъчно време за реагиране при всички възможни условия, включително по време на авария;

4. броят на входовете за достъп до защитената зона трябва да бъде сведен до минимум; всички входове за достъп трябва да бъдат подходящо защитени и оборудвани с аларми;

5. достъпът на превозни средства в защитената зона трябва да бъде минимизиран и по възможност ограничен само до превозни средства – собственост на лицензианта;

6. забранява се достъпът на лични превозни средства в защитената зона;

7. при влизане в защитената зона всички превозни средства, лица и контейнери задължително се претърсват с технически средства за откриване на оръжия, метални предмети, експлозиви и други забранени или опасни вещества и предмети;

8. при излизане от защитената зона всички превозни средства, лица и контейнери задължително се претърсват с технически средства за откриване на ядрен материал с цел предотвратяване на противозаконно отнемане;

9. при претърсването по т. 7 и 8 лицензиантът може да използва само технически средства, разрешени от закона.

Чл. 30. По отношение на контрола на достъпа до защитената зона се прилагат следните изисквания:

1. право на достъп без придружител до защитената зона имат само лица, притежаващи необходимото разрешение съгласно чл. 116, ал. 3 ЗБИЯЕ;

2. броят на лицата, имащи право на достъп до защитената зона, трябва да бъде минимално необходимият;

3. лица, които не притежават разрешение по т. 1, трябва да бъдат постоянно придружавани от лица, които притежават такова разрешение;

4. самоличността на лицата, които влизат в защитената зона, трябва да бъде установена и проверена;

5. издаваните пропуски или отличителни знаци трябва да се носят на видимо място, докато лицето се намира в защитената зона;

6. системата за контрол на достъпа до защитената зона трябва да осигурява записи за всички лица, притежаващи ключове, магнитни карти за достъп и/или други технически средства и документи, включително пароли и кодове за достъп до компютърни системи за контрол на достъпа;

7. системата за контрол на достъпа до защитената зона трябва да осигури откриване и предотвратяване на опити за неразрешено проникване.

Чл. 31. (1) Лицензиантът трябва да изгради и експлоатира централна алармена станция (ЦАС) с денонощно дежурство от квалифициран персонал.

(2) Централната алармена станция трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да осигурява наблюдение и оценка на алармените сигнали, както и управление на системата за контрол на достъпа;

2. да инициира реакция на алармените сигнали от страна на охранителите, силите за реагиране и ръководството на съоръжението;

3. да осигурява комуникацията с охранителите, силите за реагиране и ръководството

на съоръжението чрез специализирана, автономна, дублирана, надеждна и защитена гласова система за комуникация;

4. да съхранява надеждно получената информация и да поддържа съответните електронни и видеоархиви;

5. да бъде разположена в отделно помещение или в сграда в границите на защитената зона и да бъде така защитена, че да изпълнява функциите си при наличие на проектната заплаха и/или в случай на авария;

6. достъпът до ЦАС се контролира и е ограничен само до лица, чиито служебни задължения или конкретно възложена задача налагат такъв достъп;

7. да има осигурено непрекъсваемо електрическо захранване, включително за аларменото оборудване и алармените комуникационни канали;

8. оборудването на ЦАС трябва да бъде защитено срещу неразрешено следене, манипулация и фалшификация;

9. да осъществява периодична връзка на определени фиксирани интервали със силите за реагиране.

Чл. 32. (1) Лицензиантът трябва да осигури 24-часово дежурство на охранителите и на силите за реагиране.

(2) Охранителите трябва да патрулират в защитената зона с цел:

1. задържане на нарушители;

2. откриване на незаконно проникване или на опити за проникване;

3. визуално инспектиране на компонентите на системата за физическа защита;

4. допълване на съществуващите мерки за физическа защита;

5. осигуряване на първоначално реагиране.

Чл. 33. (1) Лицензиантът трябва да извършва редовно проверки на изпълнението на функциите на системата за физическа защита, включително:

1. функционални изпитвания на техническите системи за сигурност;

2. проверка на времето за реагиране на охранителите и силите за реагиране.

(2) В случай на установяване на значителни недостатъци при функционирането на системата за физическа защита се докладва за това незабавно в Агенцията, в МВР и в ДАНС.

Раздел IV

Физическа защита на ядрен материал категория I

Чл. 34. При осигуряване на физическата защита на ядрен материал от категория I освен изискванията по раздели от I до III се прилагат и изискванията на този раздел.

Чл. 35. (1) Ядреният материал се използва или съхранява само във вътрешни зони.

(2) Вътрешната зона може да бъде също и зона с особена важност.

(3) Вътрешната зона осигурява допълнителни мерки и бариери в защитената зона за откриване на неразрешено проникване, контрол на достъпа и за забавяне срещу противозаконно отнемане или саботаж и трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да бъде надеждно защитена и оборудвана със сигнално-охранителна система;
2. да бъде оградена с физическа бариера, осигуряваща достатъчно забавяне и навременно и правилно реагиране при противозаконно отнемане или саботаж;
3. мерките за забавяне да са проектирани да отчитат възможностите на вътрешните и външните нарушители и да отчитат балансирано всички потенциални точки за проникване;
4. входът за достъп до вътрешната зона да бъде по възможност само един и да е защитен с подходящи заключващи устройства и сигнално-охранителна система;
5. на подходяща дистанция от границите на вътрешната зона да са монтирани бариери за превозни средства с цел предотвратяване на насилиствено нахлуване, включително с водни съдове, определени в проектната заплаха, които могат да се използват от нарушител за извършването на противозаконно отнемане или саботаж;
6. при определяне на мерките за физическа защита на вътрешната зона да е взета предвид и възможността за атака от въздуха и атака от разстояние в случаите, когато такава е включена в проектната заплаха.

Чл. 36. По отношение на контрола на достъпа до вътрешните зони се прилагат следните изисквания:

1. броят на лицата, имащи право на достъп без придружител до вътрешните зони, трябва да бъде сведен до минимум, като се допускат само лица, чиито служебни задължения го изискват;

2. лица, които не притежават разрешение по чл. 30, т. 1, се допускат при изключителни обстоятелства и за ограничен период от време само ако са постоянно придружавани от лица, които притежават такова разрешение.

Чл. 37. (1) Ядреният материал се съхранява в подсилено помещение (трезор) или подсилено заграждение, които да осигурят допълнителни възможности за откриване на неразрешено проникване и забавяне в случаите на опит за противозаконно отнемане.

(2) Подсиленото помещение или заграждение са постоянно заключени и с

активирани аларми освен по времето на регламентиран достъп до материала.

Чл. 38. Лицензиантът трябва да осигури резервна централна алармена станция или да предприеме други еквивалентни мерки за осигуряване на функциите по наблюдение и оценка на алармите и комуникация в случаите на извънредни ситуации.

Чл. 39. За противопоставяне на вътрешни нарушители се предприемат следните мерки:

1. постоянно наблюдение на работещите в зоната;

2. прилагане на правилото на двете лица.

Чл. 40. Охранителите и силите за реагиране провеждат учения с противопоставяне на силите поне веднъж годишно.

Раздел V

Физическа защита на ядрени съоръжения срещу саботаж

Чл. 41. При осигуряване на физическата защита на ядрени съоръжения срещу саботаж освен изискванията по раздели I – III се прилагат и изискванията на този раздел.

Чл. 42. (1) Лицензиантът изготвя възможни сценарии, по които нарушителите биха могли да извършат саботаж.

(2) Сценарийите по ал. 1 се определят с отчитане на следните фактори:

1. определената по реда на раздел VI проектна заплаха;

2. местоположението на ядреното съоръжение и наличното на площадката количество ядрен материал и радиоактивни вещества, включително радиоактивните отпадъци;

3. възможностите за въздействие върху структурите, системите и компонентите на ядреното съоръжение с цел предизвикването на ядрена или радиационна авария, включително възможността за атака от разстояние.

Чл. 43. (1) Системата за физическа защита се проектира така, че да осигурява ефективна защита при опит за реализиране на сценарийите по чл. 42.

(2) При проектирането на системата за физическа защита се вземат предвид проектната безопасност, експлоатационните характеристики, пожарната безопасност и мерките за аварийна готовност и аварийно реагиране на ядреното съоръжение.

(3) При проектирането на системата за физическа защита лицензиантът предприема мерки за избягване на противоречията с дейностите за осигуряване на безопасността и се стреми, доколкото е възможно, мерките за безопасност и сигурност да се допълват взаимно.

Чл. 44. (1) Ядрените материали, радиоактивните вещества, както и структурите, системите и компонентите, извършването на саботаж върху които може пряко или косвено да доведе до неприемливи радиологични последствия за персонала, населението и околната среда, се разполагат в една или повече зони с особена важност, намиращи се в

зашитената зона.

(2) За зоните с особена важност се прилагат изискванията на чл. 35 и 36.

(3) За противопоставяне на вътрешни нарушители и своевременно откриване на нерегламентирани действия, включително намеса в структури, системи и компоненти, в зоните с особена важност се извършва постоянно видеонаблюдение с възможност за записване.

(4) По време на извършване на ремонти и реконструкции в зоните с особена важност се поддържа строг контрол на достъпа за лица от външни организации. След завършването на ремонта се извършва претърсване с цел откриване на евентуална намеса в структурите, системите и компонентите, както и на взривни вещества, оръжия и други опасни вещества и предмети.

(5) Аварийните изходи от зоните с особена важност се оборудват със сигнално-охранителни системи и средства за наблюдение.

(6) Зоните с особена важност се проектират и изграждат без прозорци, а при заварено положение те са постоянно затворени и са снабдени с решетки и със сигнално-охранителна система.

Раздел VI

Условия и ред за разработване и одобряване на проектната заплаха

Чл. 45. (1) Проектната заплаха се определя на основата на оценката на заплахата за всяко конкретно ядрено съоръжение, съответно за всеки конкретен превоз на ядрен материал.

(2) Държавна агенция "Национална сигурност" предоставя на председателя на Агенцията и на лицензианта или на титуляря на разрешение подходяща информация относно оценките по ал. 1 в съответствие с изискванията на чл. 33, ал. 2 от Закона за ДАНС.

(3) Държавна агенция "Национална сигурност" ежегодно, при промяна на средата на сигурност или при поискване актуализира оценките по ал. 1 и уведомява председателя на Агенцията и лицензиантите или титулярите за настъпилите изменения.

(4) При изготвяне на оценките по ал. 1 ДАНС използва следната информация:

1. обща информация относно заплахата за националната сигурност, събрана в рамките на специализираните правомощия на ДАНС, предоставени от закона;

2. специфична информация за конкретните ядрени съоръжения, съответно за конкретния превоз на ядрен материал.

(5) Агенцията, лицензиантите или титулярите на разрешение, както и всички държавни органи, организации и юридически лица предоставят по реда на чл. 129, ал. 3 от Закона за ДАНС необходимата специфична информация по ал. 4, т. 2, с която разполагат.

(6) За осигуряване на своевременното извършване на оценка на заплахата при превоз на ядрен материал лицензиантът или титулярят на разрешение уведомява ДАНС в срок не по-късно от 30 дни преди извършването на превоза.

Чл. 46. (1) Лицензиантът, съответно титулярят на разрешение, разработва проектната заплаха.

(2) Проектната заплаха по ал. 1 съдържа:

1. описание на различните видове потенциални заплахи съгласно информацията, предоставена от ДАНС по чл. 45, ал. 2;

2. анализ на всяка една от потенциалните заплахи поотделно;

3. атрибутите и характеристиките на потенциалните вътрешни и/или външни нарушители, включително брой, намерения, тактика, въоръжение, техническа екипировка, знания, умения, транспортни средства, комуникационни средства и финансиране;

4. информация относно идентифицирани заплахи, които не могат да бъдат включени в проектната заплаха и защитата срещу които трябва да бъде отговорност на държавата.

(3) При разработването на проектната заплаха по ал. 1 се вземат предвид следните фактори, свързани с потенциалните нарушители:

1. мотивация – политическа, финансова, идеологическа, лична;

2. готовност за рискуване на собствения живот;

3. намерения – саботаж, кражба, предизвикване на паника, предизвикване на политическа нестабилност, причиняване на масови щети, наранявания и смърт;

4. брой на нарушителите – атакуващи сили и поддръжка;

5. оръжия – тип и брой;

6. експлозиви – вид, количество, начин за задействане;

7. инструменти, екипировка и комуникационно оборудване;

8. методи за транспорт и транспортни средства;

9. технически и бойни умения;

10. компютърни умения;
11. знания относно целите, плановете на съоръжението, процедурите, мерките за сигурност и мерките за безопасност;
12. знания относно маршрута, графика и мерките за сигурност – в случаите на превоз на ядрен материал;
13. източници и размер на финансирането;
14. мотивация, брой, нагласа и възможности на вътрешните нарушители;
15. поддържащи структури – симпатизанти или за логистична подкрепа;
16. тактика – силова, скрита, с използване на измама.

Чл. 47. (1) Лицензиантът представя проектната заплаха по чл. 46, ал. 1 за одобрение от председателя на Агенцията.

(2) В съответствие с Устройстваия правила на Агенцията председателят възлага на административните звена на Агенцията да извършат преглед и оценка на проектната заплаха.

(3) Председателят на Агенцията изпраща проектната заплаха на председателя на ДАНС за съгласуване.

(4) В съответствие с резултатите от дейностите по ал. 2 и 3 председателят на Агенцията може да укаже на лицензианта да направи изменения в проектната заплаха или да извърши допълнителни проучвания.

(5) Председателят на Агенцията одобрява проектната заплаха със заповед след получаване на съгласието на председателя на ДАНС.

Чл. 48. (1) В случаите по чл. 45, ал. 3 лицензиантите или титулярите на разрешения са длъжни да внесат съответните изменения в проектната заплаха.

(2) Одобряването на измененията по ал. 1 става по реда на чл. 47.

Раздел VII

Ред за определяне на зони с контролиран достъп по смисъла на чл. 115 ЗБИЯЕ

Чл. 49. (1) Около ядрените съоръжения по чл. 114, ал. 1 ЗБИЯЕ могат да се създават зони с контролиран достъп по смисъла на чл. 115 ЗБИЯЕ.

(2) Необходимостта от създаването на зона по ал. 1 се преценява от заявителя на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 4 ЗБИЯЕ при отчитане на проектната заплаха.

(3) По изключение и при наличие на данни за повищена заплаха могат да се създават зони с контролиран достъп с временен характер и около ядрени съоръжения извън тези по чл. 114, ал. 1 ЗБИЯЕ.

Чл. 50. (1) Заявителят на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 4 ЗБИЯЕ изготвя проект за границите на зоната с контролиран достъп и правилата за достъп до нея.

(2) При изготвянето на проекта по ал. 1 се вземат предвид определената по реда на раздел VI проектна заплаха, както и следните фактори:

1. природно-географски и инфраструктурни особености (релеф на местността и естествени бариери, като вода, растителност, ровове и канали и труден за достъп терен);
2. метеорологични условия;
3. социално-икономическа характеристика на района (наличие на предприятия, банкови институции и др.);
4. съществуващи контролно-пропускателни пунктове, бариери, изкуствени неравности или други средства, които са изградени или монтирани на пътищата и на подходите към ядреното съоръжение.

(3) Проектът по ал. 1 включва:

1. описание на границите на зоната, пунктовете за вход и изход и предложеното разположение на контролно-пропускателните пунктове;
2. информация за разположените в границите на зоната имоти, включително за тяхното предназначение, собственици, лицата, които ги стопанисват, носителите на ограничени вещни права, както и за наемателите им;
3. информация за разположението и собствеността на пътищата в рамките на зоната, както и за лицата, които ги стопанисват;
4. описание на предлагания режим за контрол на достъпа, включително ползването на пътищата, реда за издаване на пропуски и видовете проверки, които ще се извършват на контролно-пропускателните пунктове;
5. информация за необходимия брой служители на МВР, които ще осъществяват режима за контрол на достъпа.

(4) Предлаганият режим за контрол на достъпа по ал. 3, т. 4 следва да отчита изискванията на националното законодателство по отношение на:

1. собствеността и ограничените вещни права на собствениците на имоти в границите на зоната;
2. преминаването по пътищата в границите на зоната.

Чл. 51. (1) Проектът по чл. 50, ал. 1 се съгласува със:

1. Министерството на вътрешните работи – по отношение на режима за контрол на достъпа;
2. Държавната агенция "Национална сигурност" – по отношение на съответствието с проектната заплаха;
3. собствениците на пътища в границите на зоната – по отношение на преминаването по пътищата.

(2) В съответствие със съгласувания по ал. 1 проект заявителят на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 4 ЗБИЯЕ изготвя и утвърждава инструкция за контрол на достъпа в зоната, която се съгласува с МВР, ДАНС, с областния управител и с кмета на общината.

(3) Инструкцията по ал. 2 се довежда до знанието на влизашите лица на контролно-пропускателните пунктове.

Глава четвърта **ФИЗИЧЕСКА ЗАЩИТА НА РАДИОАКТИВНИТЕ ВЕЩЕСТВА**

Чл. 52. (1) За целите на физическата защита на радиоактивните вещества под формата на закрити източници на йонизиращи лъчения се използва тяхната категоризация в зависимост от параметъра А/D, определена в таблицата към § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на ЗБИЯЕ.

(2) За целите на физическата защита радиоактивните вещества, които не са под формата на закрити източници, се категоризират в съответствие с ал. 1, като тяхната активност се приравнява на максимално разрешената стойност, посочена в съответните лицензия и/или разрешение по ЗБИЯЕ.

(3) За случаите, когато в едно хранилище или помещение се съхраняват или използват повече от един радиоактивен източник от един вид радионуклид или от различни видове, се пресмята тяхното сумарно съотношение А/D и се определя съответната категория.

Чл. 53. (1) Нивото на физическа защита на радиоактивните вещества се определя от тяхната категория съгласно чл. 52.

(2) Нивата на физическа защита се определят, както следва:

1. за радиоактивни вещества от категория 1 – ниво на защита А;
2. за радиоактивни вещества от категория 2 – ниво на защита Б;
3. за радиоактивни вещества от категория 3 – ниво на защита В;

4. за радиоактивни вещества от категория 4 – не се прилагат специфични мерки за физическа защита, освен извършване на тримесечна инвентаризация и технически мерки, ограничаващи възможността за неразрешено преместване на източника;

5. за радиоактивни вещества от категория 5 – не се прилагат специфични мерки за физическа защита, освен извършването на годишна инвентаризация.

(3) Техническите и административните мерки, прилагани за всяко ниво на защита по ал. 2, т. 1, 2 и 3, са посочени в приложение № 2.

Чл. 54. (1) Нивата на физическа защита за радиоактивни вещества от категории 1, 2 и 3, определени съгласно чл. 53, ал. 2, могат да се коригират в случай на изменение на средата за сигурност.

(2) При промяна на средата за сигурност или при поискване ДАНС предоставя на председателя на Агенцията подходяща информация в съответствие с изискванията на чл. 33, ал. 2 от Закона за ДАНС. Данните за промяна на средата за сигурност по ал. 1 се предоставят от ДАНС в рамките на нейните правомощия по чл. 112 ЗБИЯЕ.

(3) В зависимост от получената по ал. 2 информация председателят на Агенцията уведомява лицата по чл. 2, ал. 1 за необходимостта от изменение на определеното ниво на физическа защита.

Чл. 55. Мерките за физическа защита на радиоактивните вещества трябва да осигурят:

1. възпиране от извършване на противозаконно отнемане или саботаж;

2. откриване и забавяне на неразрешен достъп до или неразрешено преместване на радиоактивното вещество;

3. оценка на постъпващите алармени сигнали от сигнално-охранителните системи;

4. своевременно реагиране на всеки опит за или реален достъп до радиоактивното вещество.

Чл. 56. (1) Лицата по чл. 2, ал. 1:

1. определят мерки за контрол на достъпа;

2. извършват проверки за надеждността на лицата, които имат непосредствен достъп до радиоактивните вещества;

3. осигуряват защита на информацията за физическата защита;

4. разработват план за сигурност;

5. осъществяват управление на събития, свързани със сигурността;

6. поддържат система за докладване на събития, свързани със сигурността.

(2) Планът за сигурност по ал. 1, т. 4 включва:

1. описание на вида и количеството наadioактивните вещества и условията за тяхното използване и съхранение;
2. описание на специфичните заплахи и рискове за сигурността;
3. описание на системата за физическа защита и нейните цели;
4. процедури за физическа защита;
5. административни аспекти, включително ролите и отговорностите на персонала за изпълнение на мерките за сигурност;
6. описание на процедурите за промяна на правилата за сигурност в случаите на повишаване на нивото на заплахата, оценена от държавата;
7. описание на реагирането, включително взаимодействието със съответните компетентни държавни органи при дейностите по откриване и връщане на противозаконно отнетоadioактивно вещество.

(3) В случаите, когато лицензиантът използва мобилни и/или преносими уреди с radioактивни вещества и няма възможност да прилага предвидените в тази наредба мерки за физическа защита при използване и съхранение при фиксирано местоположение, прилага други мерки за сигурност, гарантиращи еквивалентно ниво на защита.

Глава пета

ФИЗИЧЕСКА ЗАЩИТА ПРИ ПРЕВОЗ НА ЯДРЕН МАТЕРИАЛ ИЛИ НА ДРУГИ РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Раздел I

Общи изисквания за физическа защита при превоз на ядрен материал

Чл. 57. (1) Нивото на физическа защита на ядрения материал при превоз се определя от категорията на ядрения материал съгласно чл. 24, от възможните вредни последствия за персонала, населението и околната среда – в случай на саботаж, и от проектната заплаха, определена съгласно глава трета, раздел VI.

(2) При промени в проектната заплаха нивото на физическа защита може да се променя независимо от категорията на ядрения материал.

(3) В случаите на превоз на ядрен материал, попадащ извън категориите по приложение № 1, се прилагат изискванията за физическа защита при превоз наadioактивни вещества, определени в раздел VI.

Чл. 58. Физическата защита по време на превоз на ядрен материал включва следните мерки в съответствие със степенувания подход:

1. свеждане до минимум на времето за превоз на ядрения материал;
2. свеждане до минимум на броя и продължителността на претоварванията от едно на друго транспортно средство или към и от склад за временно съхранение;
3. свеждане до минимум на предсказуемостта на превоза чрез промяна на времена и маршрути;
4. предварителна проверка на надеждността на лицата, ангажирани с организацията и провеждането на превоза, и ограничаване на предварителната информация за превоза до минималния необходим брой лица;
5. защита на подробната информация за превоза, особено на данните за маршрута и графика;
6. маршрутът на превоза осигурява максимални възможности за постоянно наблюдение при съпровождане на товара, като са избегнати маршрути с интензивен трафик, както и преминаването през зони на природни бедствия, гражданска безредици или с друга известна заплаха;
7. контейнерите и/или транспортните средства не се оставят без надзор за време, по-дълго, отколкото е абсолютно необходимо;
8. в случаите на непредвиден и продължителен престой на превозното средство се прилагат, доколкото е възможно, мерките за физическа защита по глава трета, съответни на категорията на ядрения материал и на проектната заплаха.

Раздел II

Организация на физическата защита при превоз на ядрен материал

Чл. 59. (1) За осигуряване на физическата защита при превоза заявителят на разрешение за превоз на ядрен материал изготвя план за сигурност.

(2) Планът по ал. 1 задължително съдържа:

1. вида, изотопния състав, количеството и активността на ядрения материал;
2. данни за изпращаца, получателя и превозвача;

3. график и варианти за маршрутите на превоза по време и място на товарене, разтоварване, евентуално претоварване и планиран престой;
4. разпределението на задачите и отговорностите по осигуряване на физическата защита на ядрения материал при превоза;
5. отговорните лица за физическата защита;
6. силите и средствата за физическа защита, включително сили за реагиране, съответстващи на проектната заплаха;
7. вида на превозните средства;
8. организацията на комуникациите между техническия персонал, персонала за физическата защита, получателя и изпраща;
9. процедурите за действие и взаимодействие, както и за информиране и оповестяване при извънредни ситуации.

(3) Маршрутите на превоза, графиците за тяхното осъществяване и редът за обмен на информация по ал. 2 се обособяват като приложения към плана и се предоставят и ползват само от лицата, които организират, извършват, осигуряват или контролират физическата защита на превоза.

(4) Информацията за планираните и извършваните превози се предава по защитени комуникационни канали.

(5) Планът по ал. 1 се съгласува с ДАНС и с компетентните органи на МВР.

(6) Съгласуваният план е част от документите, придружаващи заявлението за издаване на разрешение по чл. 15, ал. 4, т. 7 ЗБИЯЕ.

Чл. 60. (1) При всеки превоз на яден материал титулярят на разрешение определя отговорно длъжностно лице по физическата защита на превоза и му предава:

1. писмени инструкции относно действията на персонала при нормални условия и при извънредни ситуации;
2. списък на лицата, имащи право на достъп до ядрения материал по време на превоза;
3. списък на лицата, които ще приемат ядрения материал, номерата на личните им документи и друга информация, позволяваща на персонала на изпраща, участващ в предаването, еднозначно да установи правото на получателя да получи товара;
4. план за действие при извънредни ситуации.

(2) Отговорното длъжностно лице по физическата защита на превоза:

1. преди натоварването на ядрения материал и преди началото на превоза организира извършването на претърсване на превозното средство за наличието на странични устройства, предмети или неправомерна намеса, които могат пряко или косвено да създадат опасност за ядрения материал или за превозното средство;

2. непрекъснато наблюдава и анализира обстановката за наличието на промени или обстоятелства, представляващи опасност за сигурността на ядрения материал или на персонала, участващ в превоза;

3. оценява степента на възникналата опасност или заплаха за ядрения материал;

4. уведомява за опасността персонала, участващ в превоза, а при необходимост – и центъра за транспортен контрол;

5. ръководи персонала за физическа защита съгласно инструкциите за действие при нормални условия и при извънредни ситуации.

Чл. 61. (1) За всяко превозване на яден материал титулярат на разрешението за превоз създава център за транспортен контрол.

(2) За времето на превозване в центъра за транспортен контрол работи оперативна група, включваща персонал на превозвача и получателя, и при необходимост – на Агенцията, ДАНС и на компетентните органи на МВР.

(3) Оперативната група по ал. 2 изпълнява следните задачи:

1. следи за местонахождението на товара във всеки момент на превоза;

2. контролира обстановката при превоза от гледна точка на физическата защита и при необходимост променя маршрута и графика за изпълнението му;

3. поддържа непрекъсната двустранна връзка с превозвача, с отговорното длъжностно лице по физическата защита на превоза, със съпровождащите товара лица и със силите за реагиране;

4. уведомява незабавно отговорното длъжностно лице по физическата защита на превоза при възникване на опасност.

Раздел III

Изисквания за физическа защита при превоз на яден материал от категории I, II и III

Чл. 62. Всички лица, имащи отношение към организацията, планирането и осъществяването на превоза, трябва да отговарят на изискванията на чл. 116, ал. 3 ЗБИЯЕ.

Чл. 63. (1) Физическата защита по време на превоз се осъществява от въоръжена охрана.

(2) Охранителите:

1. съпровождат непрекъснато товара с цел недопускане на противозаконно отнемане или саботаж;
2. непрекъснато осъществяват визуален контрол върху целостта и състоянието на товара;
3. при престой на превозното средство или претоварване на ядрения материал осигуряват охранявана зона около превозното средство или района за извършване на товарно-разтоварни работи с цел недопускане на нерегламентиран достъп.

Чл. 64. (1) Превозът на яден материал се извършва със специално оборудвани транспортни средства в зависимост от категорията на ядрения материал.

(2) Изискванията за безопасност към транспортните средства по ал. 1 и към опаковките се определят с наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ.

(3) По транспортните и съпровождащите превозни средства не се поставят надписи, маркировки или други специални обозначения с изключение на изискваните от закона.

(4) Транспортните опаковки и превозните средства се оборудват с пломби и заключващи устройства, като тяхната цялост се проверява задължително преди началото на превоза, както и при прехвърлянето от едно транспортно средство на друго.

(5) Транспортните опаковки с яден материал се превозват само в закрити и заключени превозни средства, отсеци или стандартни транспортни контейнери.

(6) В случаите на запечатани и заключени транспортни опаковки с маса над 2000 kg се допуска превоз в открити превозни средства, като транспортните опаковки се закрепват надеждно към превозното средство.

Чл. 65. (1) Превозът започва само ако товарополучателят е потвърдил писмено своята готовност за приемане на товара.

(2) Товарополучателят е длъжен предварително и своевременно да извърши претърсване на района на приемането и на предаването на ядрения материал, да отстрани от него външните лица и да осигури неговата физическа защита.

(3) Преди предаването на товара отговорното длъжностно лице по физическата защита на превоза сравнява данните от документите по чл. 60, ал. 1, т. 3 с данните от документите на представителите на товарополучателя, участващи в приемането на товара.

(4) При възникване на съмнение относно правомощията на представителите на получателя отговорното длъжностно лице по физическата защита на превоза приема всички необходими мерки за физическата защита на товара и незабавно уведомява председателя на Агенцията, ДАНС и органите на МВР.

(5) Предаването и приемането на товара се извършват след оглед на контейнерите и опаковките, целостта и съответствието на пломбите.

(6) Отговорността за физическата защита на ядрения материал се предава чрез протокол, който се подписва на мястото на предаването от отговорното длъжностно лице по физическата защита, представител на товарополучателя, както и от представител на въоръжената охрана.

(7) При констатиране на нередности по целостта и състоянието на пломбите, заключващите устройства и транспортните опаковки се изготвя и констативен протокол, който се подписва от лицата по ал. 6.

Чл. 66. При превоз с автомобилен транспорт титулярат на разрешение за превоз на яден материал е длъжен да осигури:

1. въоръжена охрана във всяко отделно превозно средство;
2. съпровождане на отделните превозни средства от въоръжена охрана, осигурена със собствено превозно средство;
3. двустранна връзка между превозните средства по т. 1 и 2, силите за реагиране и центъра за транспортен контрол;
4. денонощна въоръжена охрана на местата за престой – в случаите, когато превозът на ядрения материал не може да се осъществи в рамките на един ден.

Чл. 67. При превоз с железопътен транспорт титулярат на разрешение за превоз на яден материал е длъжен да осигури:

1. разполагане на ядрения материал в отделен вагон на товарна композиция, позволяващ надеждно закрепване и заключване на товара;
2. въоръжена охрана, разположена така, че надеждно да се гарантира физическата защита на ядрения материал;
3. надеждна комуникационна връзка между персонала за охрана в композицията, изградена на принципите на резервираност и разнообразие, и надеждна двустранна комуникационна връзка между персонала за охрана в композицията, силите за реагиране и центъра за транспортен контрол;
4. обособяване на охранявана зона при извънреден престой на композицията и незабавно уведомяване на центъра за транспортен контрол;
5. движение на самостоятелен локомотив пред влаковата композиция.

Чл. 68. При превоз с речен или морски транспорт титулярат на разрешение за превоз на яден материал е длъжен да осигури:

1. превоз със специализирано плавателно средство, притежаващо необходимите сертификати за превоз на опасни товари от клас 7;

2. разполагане на товара в контейнери и в отсеки, които позволяват надеждно закрепване и защита на ядрения материал;

3. денонощна въоръжена охрана на плавателното средство;

4. надеждна комуникационна връзка между персонала за охрана в плавателното средство, изградена на принципите на резервираност и разнообразие, и надеждна двустранна комуникационна връзка между персонала за охрана в плавателното средство, силите за реагиране и центъра за транспортен контрол.

Чл. 69. При въздушен превоз титулярат на разрешение за превоз на яден материал е длъжен да осигури:

1. превоз във въздухоплавателното средство само и единствено на яден материал;
2. допускане на борда на въздухоплавателното средство само на персонала, придружащ и/или обслужващ полета и товара.

Раздел IV

Изисквания за физическа защита при превоз на яден материал от категория I

Чл. 70. При осигуряване на физическата защита при превоз на яден материал от категория I освен изискванията по раздели I – III се прилагат и изискванията на този раздел.

Чл. 71. (1) В плана за сигурност по чл. 59, ал. 1 са предвидени процедури за смяна на маршрута по време на превоза в случай на постъпила нова информация за заплахата.

(2) Прилагат се следните организационни и технически мерки:

1. центърът за транспортен контрол е надеждно защищен срещу проектната заплаха;
2. охраната докладва периодично в центъра за транспортен контрол, както и при всяко спиране на превозното средство;
3. превозното средство се оборудва със система за дистанционно следене на неговото местоположение от центъра за транспортен контрол;
4. когато това е възможно, се прави предварителна проверка на маршрута с цел откриване на възможни заплахи;
5. в случаите по чл. 64, ал. 6 транспортните опаковки се закрепват неподвижно към превозното средство чрез заключващ механизъм с два ключа, за които се прилага правилото на двете лица.

(3) В случай на превоз с автомобилен транспорт се прилагат следните допълнителни

мерки:

1. превозните средства се оборудват с блокиращи устройства (имобилайзери), които гарантират обездвижването на превозното средство в случай на опасност от противозаконно отнемане;
2. използват се специално защитени срещу нападение превозни средства (бронирани автомобили).

(4) В случаите на превоз с речен или с морски транспорт превозът се извършва само при условията на изключително използване.

Раздел V

Специфични изисквания за физическа защита срещу саботаж по време на превоз на ядрен материал

Чл. 72. При осигуряване на физическата защита срещу саботаж при превоз освен изискванията по раздели I – III се прилагат и изискванията на този раздел.

Чл. 73. (1) Титулярат на разрешение за превоз на ядрен материал изготвя възможни сценарии, по които нарушителите могат да опитат да извършат саботаж.

(2) Сценарийите по ал. 1 се определят с отчитане на следните фактори:

1. определената по реда на глава трета, раздел VI проектна заплаха;
2. маршрутът за превоз на ядрения материал, местата за престой и претоварване от едно превозно средство на друго и количеството ядрен материал и радиоактивни вещества;
3. възможностите за въздействие върху транспортните опаковки и превозните средства с цел предизвикването на ядрена или радиационна авария;
4. потенциалните вредни последствия за персонала, населението и околната среда при извършване на саботаж.

Чл. 74. (1) Системата за физическа защита се проектира така, че да осигурява ефективна защита при реализиране на сценарийите по чл. 73.

(2) При проектирането на системата за физическа защита се вземат предвид проектната безопасност и експлоатационните характеристики на транспортните опаковки, както и пожарната безопасност и мерките за аварийна готовност и аварийно реагиране.

(3) При проектирането на системата за физическа защита титулярат на разрешение за превоз приема мерки за избягване на противоречията с дейностите за осигуряване на безопасността и се стреми, доколкото е възможно, мерките за безопасност и сигурност да се допълват взаимно.

Раздел VI

Физическа защита при превоз наadioактивни вещества

Чл. 75. (1) Системата за физическа защита по време на превоз на радиоактивни вещества трябва да осигурява:

1. възпиране на потенциалните нарушители;
2. своевременно откриване на опитите за противозаконно отнемане или саботаж и тяхното осуетяване.

(2) При проектирането на системата за физическа защита по време на превоз на радиоактивни вещества се отчитат следните фактори:

1. категорията, количеството, физическата и химическата форма на радиоактивното вещество;
2. видът транспорт;
3. актуалната оценка на заплахата – в случаите на превоз на радиоактивни вещества от категория 1, 2 или 3.

(3) Превозът на радиоактивни вещества се извършва със специално оборудвани превозни средства в зависимост от категорията на радиоактивните вещества и вида на опаковката им.

(4) Изискванията за безопасност към превозните средства по ал. 3 и към опаковките се определят с наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 76. (1) При превоз на радиоактивни вещества се прилагат две нива на физическа защита – базово и усилено.

(2) Базовото ниво на физическа защита се прилага при превоз на радиоактивни вещества от категории 3, 4 и 5.

(3) Усиленото ниво на физическа защита се прилага при превоз на транспортни опаковки, всяка от които съдържа:

1. радиоактивни вещества от категория 1 или 2;
2. радионуклидите, посочени в първата колона на таблицата в приложение № 3, ако тяхната активност превишава посочената активност във втората колона на същата таблица;
3. всички други радионуклиди с изключение на посочените в т. 2, ако тяхната активност превишава 3000 А2, като стойностите на А2 са определени в приложение № 1 към наредбата по чл. 26, ал. 4 ЗБИЯЕ.

Чл. 77. (1) Мерките за физическа защита при базово ниво на физическа защита

включват като минимум:

1. потвърждение на самоличността на персонала, участващ в превоза;
2. потвърждение на предварително обявената идентификация на превозното средство, с което ще се извърши превозът;
3. писмени инструкции, определящи действията на различните длъжностни лица, ангажирани с превоза, както и нужните телефони за връзка при инциденти, свързани със сигурността;
4. възможност за комуникация с компетентните органи на държавната и на местната власт;
5. потвърждение на надеждността на персонала, участващ в организацията и в извършването на превоза.

(2) Мерките за физическа защита при усилено ниво на физическа защита включват като минимум:

1. идентифициране на изпращача и на превозвача съгласно програмата за превоза;
2. предварително уведомяване на получателя от изпращача за вида на превозното средство и за очакваното време за пристигане при получателя;
3. използване при възможност на средства за проследяване на местоположението и състоянието на товара и на състоянието на заключващите и на другите технически средства за сигурност;
4. възможност за двустранна комуникация с превозното средство;
5. използване на технически системи за сигурност за възпиране, откриване и забавяне – при опити за противозаконно отнемане или саботаж.

(3) В случаите по ал. 2 лицата по чл. 2, ал. 1 изготвят план за сигурност, който включва:

1. разпределение на отговорностите между лицата, участващи в организацията и провеждането на превоза;
2. указания за съхраняване на списъка на превозваните материали и опаковки;
3. процедури за своевременно докладване и управление на извънредни ситуации;
4. мерки за осигуряване на опазването на информацията за физическата защита на превоза;

5. мерките за наблюдение на мястото на товарене и информация за местата на претоварване.

(4) Мерките за физическа защита по ал. 2 се реализират от обучен персонал, готов да реагира на различни по вид заплахи и/или аварийни ситуации.

(5) Мерките по ал. 2, т. 3 не се прилагат в случаите на превоз на радиационни дефектоскопи.

Чл. 78. (1) При превоз наadioактивни вещества от категория 1 или 2 лицата по чл. 2, ал. 1:

1. определят отговорно длъжностно лице по физическата защита при превоза;

2. предават на лицето по т. 1 писмени инструкции за действия при нормални условия и при извънредни ситуации, както и информация за лицата, които ще приемат radioактивните вещества, номерата на личните им документи и друга информация, позволяваща еднозначно да се установи правото на товарополучателя да получи товара;

3. осигуряват при необходимост въоръжена охрана.

(2) Отговорното длъжностно лице по физическата защита на превоза по ал. 1, т. 1:

1. преди началото на превоза извършва оглед на превозното средство и проверява за наличието на странични устройства, предмети или неправомерна намеса, които могат пряко или косвено да създадат опасност за radioактивните вещества или за превозното средство;

2. непрекъснато наблюдава и анализира обстановката за наличието на промени или на обстоятелства, представляващи опасност за сигурността на radioактивните вещества или на персонала, участващ в превоза;

3. оценява степента на възникналата опасност или заплаха за radioактивните вещества;

4. уведомява за опасността персонала, участващ в превоза;

5. ръководи превоза съгласно инструкциите за действие при нормални условия и при извънредни ситуации.

(3) Мерките по ал. 1, т. 3 не се прилагат в случаите на превоз на радиационни дефектоскопи.

Раздел VII

Специфични изисквания при международен превоз на ядрен материал и/или на radioактивни вещества

Чл. 79. (1) При превоз на ядрен материал на територията на Република България, който се извършва при внос, износ или транзит, се прилагат изискванията на раздели I – V.

(2) В случаите на износ или транзит титулярят на разрешение за превоз или за транзитен превоз на ядрен материал предприема необходимите действия, така че при превоза след напускане на територията на Република България да се прилагат като минимум нивата за защита, посочени в приложение № 1 към Конвенцията за физическа защита на ядрения материал (ДВ, бр. 44 от 1987 г.).

(3) В случаите по ал. 2 и при условие че някоя от държавите, през чиято територия ще премине товарът, не е страна по Конвенцията за физическа защита на ядрения материал, Агенцията издава съответното разрешение, след като е получила писмени уверения от компетентните органи на тази държава, че е осигурена физическата защита като минимум съгласно изискванията по ал. 1.

(4) В случаите по ал. 2 титулярят на разрешение уведомява предварително товарополучателя, компетентните органи на Република България и компетентните органи на държавите, през чиято територия ще премине товарът, за граничните пунктове и датите на извършване на митническите проверки и предаването на отговорността за физическата защита.

Чл. 80. (1) При превоз на радиоактивни вещества на територията на Република България, който се извършва при внос, износ или транзит, се прилагат изискванията на раздел VI.

(2) В случаите на износ или транзит лицата по чл. 2, ал. 1 уведомяват предварително товарополучателя, компетентните органи на Република България и компетентните органи на държавите, през чиято територия ще премине товарът, за граничните пунктове и датите на извършване на митническите проверки и предаването на отговорността за физическата защита.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Атака от разстояние" е атака, извършена от разстояние от набелязаното съоръжение или превозно средство, която не изиска непременно пряк достъп до целта или не изиска нарушителят да преодолява системата за физическа защита.

2. "Вътрешен нарушител" е едно или повече лица с разрешен достъп до ядрен материал и/или до радиоактивни вещества, включително по време на превоз, както и до ядриeni съоръжения, които могат да опитат противозаконно отнемане или саботаж или които могат да помогнат на външен нарушител да извърши същото.

3. "Вътрешна зона" е зона с допълнителни мерки за физическа защита, разположена вътре в защитената зона, в която се използва и/или съхранява ядрен материал от категория I.

4. "Забавяне" е функция на системата за физическа защита, предназначена да увеличи времето за проникване на нарушителя вътре във, и/или за излизане на нарушителя навън от ядреното съоръжение, от обекта с радиоактивни вещества или превозното средство.

5. "Заплаха" е лице или група лица с мотивация, намерения и способности да извърши противозаконно отнемане или саботаж.

6. "Зашита в дълбочина" е комбинация от системи и мерки, които трябва да бъдат последователно преодолени или заобиколени, за да бъде компрометирана физическата защита.

7. "Зона с особена важност" е зона с допълнителни мерки за физическа защита, разположена вътре в защитената зона, в която са разположени системи, устройства или яден материал, извършването на саботаж върху които може пряко или косвено да доведе до неприемливи радиологични последствия за персонала, населението и околната среда.

8. "Извънредна ситуация" е успешно извършено противозаконно отнемане или саботаж, както и ситуация, при която има вероятност системата за физическа защита да не може да изпълни функцията си да противостои успешно на заплахата, и се налагат извънредни мерки за защита или преодоляване на последствията.

9. "Информация за физическата защита" е информация за организацията, структурата и техническите системи за сигурност на системата за физическа защита на ядрения материал, ядрените съоръжения и радиоактивните вещества, както и информация за системата на физическа защита при превоз, включително данните за маршрутите и графиците за превоз на яден материал и радиоактивни вещества.

10. "Култура на сигурност" е сборът от характеристики, отношения и поведения на отделните индивиди, организации и държавни институции, които служат като средства за поддържане на високо ниво на физическа защита.

11. "Охранител" е лице, натоварено с отговорност за патрулиране, наблюдение, оценяване, придружаване на лица или транспорт, контролиране на достъпа и/или осигуряване на първоначална реакция.

12. "Персонал по физическа защита" са длъжностни лица, които по силата на служебните си задължения организират, ръководят или непосредствено участват в дейностите за осигуряване на физическата защита.

13. "Правило на двете лица" е процедура, която изисква поне две упълномощени и компетентни лица да присъстват и да потвърждават, че дейностите, включващи ядрени материали и съоръжения, са разрешени.

14. "Сили за реагиране" са специално екипирани и въоръжени лица, обучени да се противопоставят на опити за противозаконно отнемане, както и на опити за саботаж.

15. "Степенуван подход" е прилагане на мерките за физическа защита

пропорционално на потенциалните последствия от извършването на противозаконно отнемане или саботаж.

16. "Управление на конфигурацията" е процесът на идентифициране и документиране на характеристиките на системата за физическа защита, включително компютърни системи и софтуер, и гарантирането, че промените на тези характеристики са добре разработени, оценени, утвърдени, публикувани, въведени в експлоатация, записани и включени в документацията на съоръжението.

17. "Учение с противопоставяне на силите" е функционално изпитване на системата за физическа защита, което използва определен обучен персонал в ролята на вражеска сила, симулираща атака, отговаряща на заплахата или на проектната заплаха.

18. "Физическа бариера" е ограда, стена или друго препятствие, което осигурява забавяне на достъпа и подпомага осъществяването на контрола на достъпа.

19. "Централна алармена станция" е отделно помещение, група помещения или сграда заедно с инсталираното оборудване, което служи за цялостно и непрекъснато наблюдение и оценка на алармените сигнали, управление на системата за контрол на достъпа и поддържане на постоянна връзка с охранителите, ръководството на ядреното съоръжение и силите за реагиране.

20. "Център за транспортен контрол" е специално създадена организационна структура за непрекъснато наблюдение на местоположението на превозните средства и състоянието на сигурността, оборудвана с необходимите комуникационни средства за връзка между транспортните средства, охраната, лицата по чл. 2, ал. 1, товарополучателя и силите за реагиране и осигурена с необходимия персонал.

21. "Ядрен материал" е понятието, определено в чл. 1 на Конвенцията за физическа защита на ядрения материал.

§ 2. (1) За осъществяване на контрола по чл. 3 и за изпълнение на плановете за действие в извънредни ситуации по чл. 10 компетентните държавни органи могат да разполагат технически средства за радиационен мониторинг в районите на граничните контролно-пропускателни пунктове, както и във вътрешността на страната.

(2) Компетентните държавни органи изготвят и прилагат съвместни процедури за действие в случаите, когато с техническите средства по ал. 1 се установи неразрешено преместване на ядrenи материали или радиоактивни вещества.

(3) Процедурите по ал. 2 включват:

1. разпределение на задълженията и на отговорностите на отделните компетентни държавни органи и координацията между тях, включително определяне на персонала, отговорен за реагирането;

2. реда за уведомяване в случаите на регистрирано от техническите средства по ал. 1 неразрешено преместване на ядрен материал или на радиоактивни вещества;

3. мерките за осигуряване на безопасността и на радиационната защита на лицата по т. 1 и на населението, както и мерките за физическа защита на задържания ядрен материал или радиоактивно вещество;

4. мерките за връщане на задържания ядрен материал или на радиоактивно вещество под регулиращ контрол.

§ 3. (1) В случаите на повече от едно ядрено съоръжение, разположено на една площадка, се допуска създаването на обща защитена зона, обхващаща всички ядрени съоръжения.

(2) Създаване на обща защитена зона се допуска и когато ядрените съоръжения по ал. 1 се експлоатират от различни лицензианти. В тези случаи правоотношенията, свързани с осигуряването на физическата защита, се уреждат в съответствие с изискванията на чл. 2, ал. 2.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. В срок 18 месеца от влизането в сила на наредбата:

1. Лицата по чл. 2, ал. 1 привеждат физическата защита на ядрените съоръжения, на ядрените материали и на радиоактивните вещества в съответствие с изискванията на наредбата.

2. Притежателите на лицензия за експлоатация на ядрени съоръжения, Държавна агенция "Национална сигурност" и Агенцията за ядрено регулиране осигуряват разработването и одобряването на проектната заплаха по реда на глава трета, раздел VI.

3. Държавна агенция "Национална сигурност" предоставя на председателя на Агенцията за ядрено регулиране информацията по чл. 54, ал. 2.

4. Притежателите на лицензия за експлоатация на ядрени съоръжения, обявени за особено важни по отношение на физическата им защита съгласно чл. 114, ал. 1 ЗБИЯЕ, преценяват необходимостта от създаването на зони с контролиран достъп по чл. 115, ал. 1 ЗБИЯЕ и съответно предприемат мерки за тяхното създаване по реда на глава трета, раздел VII.

§ 5. Наредбата се приема на основание чл. 113, ал. 4 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия.

Приложение № 1

към чл. 24, ал. 1

Категории ядрен материал

Материал	Форма	Категория		
		I	II	III
1.	Необлъчен (б)	2000 грама	по-малко от	500 грама

Плутоний (а)		или повече	2000 грама, но повече от 500 грама	или по-малко, но повече от 15 грама
2. Уран-235	Необълчен (б) с 20 % или повече обогатяване по Уран-235	5000 грама или повече	по-малко от 5000 грама, но повече от 1000 грама	1000 грама или по-малко, но повече от 15 грама
	с 10 % или повече, но по-малко от 20 % обогатяване по Уран-235		10 000 грама или повече	по-малко от 10 000 грама, но повече от 1000 грама
	с по-голямо от природния, но по-малко от 10 % обогатяване по Уран-235			10 000 грама или повече
3. Уран-233	Необълчен (б)	2000 грама или повече	по-малко от 2000 грама, но повече от 500 грама	500 грама или по-малко, но повече от 15 грама
4. Обълчено гориво			Обеднен или природен уран, или по-малко, но торий или повече от 15 слабообогатено грама гориво (със съдържание на делящи се изотопи по-малко от 10 %)	500 грама

(а) – всеки плутоний с изключение на плутония, изотопната концентрация на който превишава 80 % по плутоний-238;

(б) – ядрен материал, необълчен в реактор, или ядрен материал, обълчен в реактор, но с ниво на излъчване, равно или по-малко от 1 Gy/h на разстояние 1 метър без биологична защита.

Мерки за физическа защита ниво А

Функция на сигурност	Цел	Мерки
Откриване	Осигурява незабавно откриване на всякакъв откриване на неразрешен достъп до/или охраняваната зона/местонахождението на радиоактивното вещество Осигурява незабавно откриване на всеки опит занамеса електронни устройства неразрешено преместване на/или радиоактивното вещество, видеонаблюдение включително от вътрешен персонала Осигурява незабавна оценка на нарушение Осигурява незабавно оповествяване на реагиращия разнообразни средства за персонал Осигурява средства за откриване на неразрешено инвентаризация чрез проверка преместване чрез проверка на място, видеонаблюдение, показващи намеса устройства (пломби)	Алармена система за нарушението нарушението видеонаблюдение от наперсонала Поставяне на показващи постоянно преместване на/или видеонаблюдение от вътрешен персонала Дистанционно откритотовидеонаблюдение или непосредствена оценка от отговорния персонал Бързи, надеждни, комуникация, като телефони, мобилни телефони, пейджъри и радиостанции Ежедневна Система от поне две осигурявани бариери (например стени, за да може решетки), които заедно персонал да осигуряват достатъчно неразрешено забавяне, за да позволи намесата на реагиращия персонал
Забавяне	След откриване на нарушение забавянето, реагиращият предотврати преместване	
Реагиране	След откриване на нарушение незабавно	Способност за незабавно осигуряване реагиране с достатъчен на реагиране с брой персонал, с адекватно

достатъчни ресурси, за да обучение и с екипировка предотврати неразрешено преместване

Управление сигурността

на Осигурява контрол на Идентификация и достъпа допроверка на самоличността, месторазположението накато използване на четци за радиоактивното вещество, персонални магнитни карти и така че да бъдат допускани въвеждане на персонален само упълномощени лица идентификационен код

Осигуряване надеждността упълномощените лица

Проверка за надеждност на персонала, имащ право на достъп без придружител до месторазположението на радиоактивното вещество и до информация за физическата защита

Идентифициране защита на информацията физическата защита

и Процедури за заидентифициране на информацията за физическата защита и защита от нейното нерегламентирано разкриване

Наличие на план сигурност

за План за сигурност, който е съобразен с регулиращите изисквания и който осигурява реагиране в случаи на повишена заплаха

Управление извънредните ситуации

на Процедури за реагиране по сценарийте, описани в плана за действие, при извънредни ситуации

Създаване на система за докладване на събития, свързани със сигурността
Процедури за навременно докладване на събития, свързани със сигурността

Мерки за физическа защита ниво Б

Функция на сигурност	Цели	Мерки
Откриване	Осигурява незабавно откриване на всякакъв неразрешен достъп	Алармена система за откриване на нарушието до и/или за постоянно

	охраняваната зона/местонахождението на радиоактивното вещество	видеонаблюдение на персонала	от
	Осигурява откриване на всеки опит за неразрешено преместване на радиоактивното вещество	Поставяне на показващи намеса устройства и/или на периодични проверки от персонала	
	Осигурява незабавна оценка на откритото нарушение	Дистанционно видеонаблюдение или непосредствена оценка от отговорния персонал	
	Осигурява незабавно оповестяване на реагиращия персонал	Бързи, надеждни, разнообразни средства за комуникация, като телефони, мобилни телефони, пейджъри и радиостанции	
	Осигурява средства за откриване на неразрешено преместване чрез проверка	Ежеседмична инвентаризация чрез проверка на място и показващи намеса устройства (пломби)	
Забавяне	Осигурява забавяне с цел да се минимизира възможността за неразрешено преместване	Система от две бариери (например стени, решетки)	
Реагиране	Осигурява незабавно реагиране, за да предотврати неразрешено преместване	Оборудване и процедури за незабавно реагиране	
Управление на сигурността	Осигурява контрол на достъпа до месторазположението на радиоактивното вещество, така че да бъдат допускани само упълномощени лица	Идентификация на самоличността	
	Осигуряване надеждността на упълномощените лица	Проверка за надеждност на персонала, имащ право на достъп без придружител до месторазположението на	

		радиоактивното вещество и до информация за физическата защита
	Идентифициране и защита на информацията за физическата защита	Процедури за идентифициране на информацията за физическата защита и защита от нейното нерегламентирано разкриване
	Наличие на план за сигурност	План за сигурност, който е съобразен с регулиращите изисквания и който осигурява реагиране в случаи на повишена заплаха
	Управление на извънредните ситуации	Процедури за реагиране по сценарийите, описани в плана за действие, при извънредни ситуации
	Създаване на система за докладване на събития, свързани със сигурността	Процедури за навременно докладване на събития, свързани със сигурността

Мерки за физическа защита ниво В

Функция на сигурност	Цели	Мерки
Детекция	Осигурява откриване на неразрешено преместване на радиоактивното вещество	Поставяне на показващи на места устройства и/или периодични проверки от персонала
	Осигурява незабавна оценка на откритото нарушение	Оценка от отговорния персонал
	Осигурява средства за откриване на неразрешено преместване чрез проверка	Ежемесечна инвентаризация чрез проверка на място и показващи на места устройства (пломби) или други начини за потвърждаване на наличността

		на радиоактивното вещество
Забавяне	Осигурява забавяне с цел намаляване възможността за неразрешено преместване	Една бариера (например решетки, шкаф)
Реагиране	Предприемане на необходимите действия в случай на неразрешено преместване радиоактивното вещество	Процедури за предприемане на необходимите действия в съответствие с плана за действие при извънредни ситуации
Управление на сигурността	Осигурява контрол на достъпа до месторазположението на радиоактивното вещество, така че да бъдат допускани само упълномощени лица	Идентификация на самоличността
	Осигуряване надеждността на упълномощените лица	Проверка за надеждност на персонала, имащ право на достъп без придружител до месторазположението на радиоактивното вещество и до информация за физическата защита
	Идентифициране и защита на информацията за физическата защита	Процедури за идентифициране на информацията за физическата защита и защита от нейното нерегламентирано разкриване
	Наличие на план за сигурност	Инструкции и процедури, свързани със сигурността
	Управление извънредните ситуации	Процедури за реагиране по сценарийите, описани в плана за действие, при извънредни ситуации
	Създаване на система за докладване на събития, свързани със сигурността	Процедури за навременно докладване на събития, свързани със сигурността

Приложение № 3
към чл. 76, ал. 3, т. 2

Радионуклид	Активност (TBq)
Am-241	0.6
Au-198	2
Cd-109	200
Cf-252	0.2
Cm-244	0.5
Co-57	7
Co-60	0.3
Cs-137	1
Fe-55	8000
Ge-68	7
Gd-153	10
Ir-192	0.8
Ni-63	600
Pd-103	900
Pm-147	400
Po-210	0.6
Pu-238	0.6
Pu-239	0.6
Ra-226	0.4

Ru-106	3
Se-75	2
Sr-90	10
Tl-204	200
Tm-170	200
Yb-169	3